

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XCI. — Izdan in razposlan dne 18. decembra 1901.

Vsebina: (Št. 204 in 205.) 204. Razglas, da se pooblašča pomožni carinski urad I. razreda v Kočmyrzówu uporabljati napovedno ravnanje v železniškem prometu in ob izvozu potrjevati prevozno blago brez omejitve. — 205. Dopustilnica za lokalno železnico Jičín—Turnov.

204.

Razglas finančnega ministrstva z dne 20. novembra 1901. l.,

da se pooblašča pomožni carinski urad I. razreda v Kočmyrzówu uporabljati napovedno ravnanje v železniškem prometu in ob izvozu potrjevati prevozno blago brez omejitve.

Pomožni carinski urad I. razreda v Kočmyrzówu se v porazumu s trgovinskim ministrstvom pooblašča uporabljati sumarno napovedno ravnanje v železniškem prometu po predpisu z dne 18. septembra 1857. l. (drž. zak. št. 175) in pa ob izvozu potrjevati prevozno blago brez omejitve.

Böhm s. r.

205.

Dopustilnica z dne 7. decembra 1901. l.

za lokalno železnico Jičín—Turnov.

Na podstavi Najvišjega pooblastila dodeljujem v porazumu z udeleženi ministri županu Francu

Dollanskemu v družbi z drjem Francem Kloučekom, odvetnikom in Francem Broulom, trgovcem v Jičínu po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), z dne 21. decembra 1898. l. (drž. zak. št. 233) in z dne 1. julija 1901. l. (drž. zak. št. 85) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo napraviti kot lokalno železnico s pravilnim tirom od postaje Jičín na progi Wostroměř—Jičín c. kr. priv. avstr. severno-zapadne železnice do postaje Turnov družbe za c. kr. priv. češko severno železnico:

§. 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživajo koncesionarji v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omejene ugodnosti.

§. 2.

Za dopuščeno železnico dodeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopustilnega trajanja poroštvo letnega čistega donosa v višini potrebščine za štiri odstotno obrestovanje in razdolžno kvoto prednostnega ali hipotečnega zajma, katerega bo vzprejeti zastran nabave

novcev in razdolžiti v zgoranjem času, in to tako, da dopolni primanjkljaj državna uprava, če bi letni čisti donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo. Oznamenjeni zajem pa se sme vzprejeti samo do tistega nominalnega zneska, ki ga svoječasno določi državna uprava in ki je potreben za nabavo resničnega zneska največ 2,870.000 kron v gotovini.

§. 3.

Od letnega, po §. 2. s poroštvom zagotavljenega letnega čistega donosa je v odplačilo zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črtežu, katerega odobri ona in po katerem je razdolžiti vso napravno glavnicu v času, dokler bo trajalo dopustilo.

§. 4.

Doplačilo prevzetega poroštva mora državna uprava opraviti zadnji čas tri mesece po predložitvi dokumentiranega letnega računa potem, ko je bil ta račun pregledan. Erar bo pa za pogojeno obrestovanje in za počrtežno razdolžbo zajma ob dogovorjenih rokih dospelosti po meri potrebščine, izpravljene na podstavi proračuna o donosu, toda pridrževaje si obračun na podstavi letnega računa, delna plačila opravljatudi poprej, ako vložijo koncesionarji dotično prošnjo pravočasno poprej, nego izteče rok.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti zadnji čas tri mesece po preteku obratnega leta, da so bila doplačila odmerjena previsoko, naj koncesionarji precej vrnejo dobljeni presežek. Doplačilo se mora zahtevati od države zadnji čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer nehala pravica do njega.

§. 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava vsled prevzetega poroštva, je ravnati zgolj tako, kakor s predplačilom, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar preseže čisti donos železnice zagotovljeno letno vsoto, tedaj se bo moral dotični prebitek precej odpraviti na državno upravo v povračilo danega predplačila z obrestmi vred tako dolgo, dokler se ta ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati dospele obresti, preden se vrnejo predplačila.

Terjatve države iz takih predplačil ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko mine dopustilo ali ko odkupi železnico država, je opraviti iz še ostajajoče imovine podjetja, h kateri spada zlasti tudi odškodnina, ki se plača za odkup (§. 17).

§. 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih in unanjih borzah, kake kuponske kolkovnine in davki, ki jih bo moralo plačevati podjetje po preteku davka prostih let, se smejo postavljati v obratni račun za razhodek. Isto velja tudi o upravnih prispevkih, katere bo plačevati posojajočemu finančnemu zavodu za zajem, ki se vzprejme, in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki jih bo opravljati posojajočemu finančnemu zavodu.

Za državna doplačila ne bo plačevalo podjetje nikakega davka.

§. 7.

Gradnjo dopuščene železnice je začeti precej po dobljeni dovolitvi za njo in jo dokončati najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roka za gradnjo, in pa da izvrše in opremijo železnico, kakor zahteva dopustilo, morajo dati koncesionarji na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo naglagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgoranje dolžnosti po krivdi koncesionarjev, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§. 8.

Da izdelajo dopuščeno železnico, se dodeljuje koncesionarjem pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov. Ista pravica se dodeljuje koncesionarjem tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se morda narečile in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni korist.

§. 9.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, potem dopustilnih pogojev, postavljenih po ministrstvu za železnice, nadalje ukazil, ki se dadó v tem oziru, pa tudi tega, kar velevajo semkaj mereči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa obratni red za železnice z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem zakoni in ukazi, ki se morda dadó v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne uredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, sosebno na zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in na to stran bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 10.

Gradnja dopuščene železnice se izvrši po ukazilih, ki jih izda ministrstvo za železnice, pod neposrednim vodstvom in nadzorom ministrstva za železnice, oziroma organa, ki ga ono odpošlje v to.

Gradnjo in dostavke je po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov, oddati pod neposredno ingerencijo vlade in kolikor moči po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic. Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novcev.

§. 11.

Koncesionarjem se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredé v izvršitev dopuščene železniškega podjetja posebno delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev. Koncesionarji imajo pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, vzprejeti prednostni ali hipotečni zajem, razdeljen eventualno v delne zadolžnice, ki ga bo obrestovati s štirimi odstotki največ in razdolžiti v 76 letih, računaje od današnjega dne, v nominalnem znesku, ki ga določi državna uprava (§. 2).

Ta zajem je oddati po ukazilih državne uprave.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave. Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice, vštevi nabavo vozil z odobrilo državne uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajniških dotacij, katerega ustanovi državna uprava, prištevi interkalarne obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice. Ako bi bilo po popolni uporabi prve napravne glavnice treba še drugih novih stavb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih naprav, in se stroški izkažejo, kakor gré. Družbena pravila in obrazci prednostnih obligacij in delnic, ki se eventualno izdadó, nadalje razdolžni črtež za prednostni ali hipotečni zajem in za delnice in pa pogodba o oddaji zajma potrebujejo odobrila državne uprave. V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo biti vsi udje načelnštva (upravnega sveta, ravnateljstva) avstrijski državljani ter imeti domovališče v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 12.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife, odpravljaje osebe in reči, se bo v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo veljala vsak čas pri avstrijskih državnih železnicah. Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in na črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in prigledne zборе.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomanja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje da pristopijo k vsakokrat veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l., o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče. Vsakokrat veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, potem vsakokrat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijo-

narje moč in veljavo z dnem, katerega se prične po dopuščeni železnici obrat. Predpisi omenjene vrste, ki se izdadó po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesionarje veljavnost tedaj, kadar se jim priznanijo uradoma.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé naprave in opreme.

Koncesionarji so dolžni, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) je slično uporabljati znižane tarifne postavke, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila ves čas, dokler bo trajalo dopustilo na račun koncesionarjev država, in koncesionarji bodo morali upravi državnih železnic povrniti stroške, ki ji res nastanejo po tem obratovanju ali kateri se ustanové eventualno poprek. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesionarji. Pri tem se državni upravi pridržuje, po svojem izprevidu urejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, kakor tudi razredbo blaga in vsa postranska določila, ki se tičejo prevažanja tovorov, potem ustanavljati vse oprave železniškega podjetja za javne službene stroke, posebno na korist pošne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziraje se vsaki čas na obstoječe prometne potrebe, in to tako dolgo, dokler se bo res zahtevalo državno poroštvo ali se ne vrnejo poroštvena predplačila, ki jih dá država.

Po preteku tega časa se je koncesionarjem ravnati po obratnih pogojih, oziroma po dotičnih v obratni pogodbi ukrenjenih določilih.

Uredba tarif za osebe in blago in pa uredba oprav za javne namene se pridržuje vsakikrat za-

konodavstvu, in taki uredbi se morajo podvreči koncesionarji.

§. 15.

Koncesionarji imajo dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), državni upravi na njeno zahtevanje vsakikrat dopuščati skupno porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom zgoranjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 7 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, po taki krivdi koncesionarjev, ki bi se ne mogla opravičiti v zmislu §. 11. zakona o dopuščanju železnic.

§. 17.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnica odkupi, bodi v tem, da država namesto koncesionarjev prevzame, da sama plača v §. 11 označeni prednostni ali hipotečni zajem in pa kake druge po koncesionarjih z odobrilo državne uprave v povračilo zaračunljivih napravnih stroškov (§. 11, odstavek 6.) vzprejete dolgove v ob času odkupa še ne razdolženih zneskih, in pa da plača vrhu tega znesek v višini delniške glavnice, v kolikor bi ta še ne bila razdolžena v času odkupa, v gotovini ali v državnih zadolžnicah; od tega plačila pa je odbiti kake terjatve države iz še ne poplačanih poroštvenih predplačil z obrestmi vred (§. 5).

Državne zadolžnice je računati pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1 predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrilu državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, v kolikor niso le-te že bile uporabljene namenu primerno z odobrilo državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju pravice državnega odkupa, ki naj se zgodi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave vlade priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določí:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, kateri morajo biti si kot pritiklina železniškega podjetja, bodi si v poplačilo državnih terjatev iz poroštvenega razmerja ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stanje imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenitev.

5. Koncesionarji so dolžni, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarji ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarjev in brez sodnega posredovanja v fizično posest prevzeti oznamenjene imovinske predmete. Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obračovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

6. Država si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 3) vknjiži državno lastninsko pravico, na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo. Koncesionarji so dolžni, dati na zahtevanje državni upravi na razpolago pravne listine, katere bi bile v ta namen morda še potrebne ž njih strani.

§. 18.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, všteti vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, v obsegu, povedanem v §. 17, št. 2. Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 17), obdržé koncesionarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imeli po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere so si koncesionarji zgradili ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnice.

§. 19.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico,

kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotno zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi in finančni koristi poroštvojočega državnega zaklada; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprostiti precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§. 20.

Ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, se pridržuje državni upravi nadalje pravica, poprijeti se zakonom primernih naredeb ter pa okoliostih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r.